

Itämeren lohimäärä on romahtanut, eikä tarkkaa syytä lohikantojen synkkään kehitykseen tiedetä. Tällaisia terveisiä toi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tutkimusprofessori Jaakko Erkinaro viikonvaihteessa Pudasjärvellä kokoontuneelle Pohjois-Suomen perhokalastusväelle. Tutkijan faktat perustuivat viime kesän saalistilastoihin, jotka juuri ovat valmistuneet. Niiden mukaan Itämeren lohisaaliit putosivat edellisestä vuodesta kolmanneksella merialueella ja jopa puolella Torniojoella. Itämeren luonnonlohelle tärkeät joet kuten Tornionjoki tuottavat kyllä ennätysmäärän kalanpoikasia, mutta poikaset näyttävät kuolevan meressä. Vielä huonommin menee istutetuilla lohenoikasilla. Niiden kuolleisuus on nykyään kolme kertaa suurempi kuin luonnonlohen poikasten. Itämerellä pyydetystä lohesta yli puolet onkin viimevuosina ollut luonnonlohta.

Pudasjärven tilaisuudessa meille kuulijoille kävi selväksi, että maan hallituksen vuosina 1996 ja 1997 tekemillä päätöksillä, joilla merikalastusta rajoitettiin, luotiin pohja Itämeren luonnonlohikantojen elpymiselle. Luonnonpoikasten määrä esimerkiksi Tornion- ja Simojoissa on tämän jälkeen jatkuvasti pysynyt olennaisesti korkeammalla tasolla kuin sitä ennen. Ilman näitä päätöksiä Itämeren luonnonlohi ilmeisesti olisi jo kuollut sukupuuttoon, tutkimusprofessori arvioi. Kuultiin myös, että vuosina 1996 ja 1997, päätetyistä kalastusrajoituksista huolimatta, lohisaaliit olivat runsaammat jokien lisäksi myös rannikolla. Viime kesänä lohikiintiöitä ei saatu pyydettyä täyteen missään Itämeren rantavaltiossa.

Itämeren taimenkannoilla menee vielä huonommin kuin lohella. Taimen on kuolemassa suorastaan sukupuuttoon.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on maa- ja metsätalousministeriön alainen ja ministeriön tulosohjauksessa oleva virasto. Tutkimuslaitos tuottaa vuodesta toiseen päätöksentekijöille faktatietoa mm. Itämeren vaelluskalakantojen tilasta ja kehityksen suunnasta. Tässä suhteessa Pudasjärven tilaisuus ei ollut pettymys. Tutkimusprofessori osasi asiansa. Hyvin näkyi myös menneen perille, ettei tutkimuslaitoksen virkamiehen sovi esittää mitään johtopäätöksiä kehityksen suunnasta, eikä varsinkaan tarjota malleja päätöksenteon pohjaksi. Kun Pudasjärven tilaisuuden väki kysyi, mitä nyt pitäisi tehdä, professori tyytyi toteamaan, että politiikkojen asiana on tehdä asian vaatimat ratkaisut.

Pohjoisen vapaa-ajankalastajat ovat lähteneet vauhdittamaan poliittisia ratkaisuja internetissä vuoden alusta avatulla lohialueella, jossa allekirjoittajien määrä lähentelee 20 000.

Allekirjoittajat tarjoavat maan hallitukselle tempoilevan lohipolitiikan tilalle vaelluskalalakia. Yhden adressin puuhamiehen, rovaniemeläisen Antti Sorron sanoin: vaelluskalalailla on tarkoitus lopettaa turha riitely ja vastakkainasettelu matkailukalastuksen kehittäjien ja ammattikalastajien välillä. Jos Itämeren luonnonlohi ja taimenkannat saadaan nousuun, saalista riittää sekä vapaa-ajan kalastajille kuin myös merialueen niille noin 40 ammattikalastajille, joiden toimeentulossa lohenoikasilla on merkitystä.

Lähestyvät eduskuntavaalit antavat erinomaisen tilaisuuden tentata puoluejohtajia ja kansanedustajaehdokkaita Suomen lohipolitiikasta ja sen suunnasta. Lohialueella allekirjoittajien kotipaikkoja tutkaillessa voi päätellä, että lohipolitiikkaan muutosta vaativat yhtä lailla etelän insinöörit kuin pohjoisen jokivarsien asukkaat.

*Kirjoittaja on Lapin läänin maaherra.
Hän kommentoi Pohjolan Sanomissa kerran kuukaudessa.*